

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ У ВИЩІЙ ШКОЛІ

Вища школа сьогодні є соціокультурним простором, який характеризується підвищеною інтенсивністю інноваційних процесів. Для України інноваційний потенціал вищої школи може і повинен стати ресурсом для модернізаційного прориву. За умов науково-технічного прогресу життєвий цикл сучасних технологій стає значно меншим, ніж термін професійної діяльності фахівця. Отже, домінуючим в освіті стає формування здатності фахівця перебудовувати систему власної професійної діяльності на основі відповідної фундаментальної освіти з урахуванням соціально важливих цілей і задач. Особистісна орієнтація вищої освіти є пріоритетним напрямком її розвитку. Засобом формування особистості випускника вищого навчального закладу стають освітні технології, які забезпечують підготовку випускників, компетентних не лише у професійній галузі, але й з активною життєвою позицією, високим рівнем громадської свідомості.

Узагальнюючи теоретичні дослідження з питань інновацій у галузі науки і освіти, можна навести таке визначення: «Педагогічна інновація – процес створення, поширення й використання нових засобів (нововведень) для розв'язання тих педагогічних проблем, які до цього часу вирішувались по - іншому». Отже інновації у вищій школі – це цілеспрямоване, систематичне і послідовне впровадження у педагогічну практику новаторських методів, прийомів, засобів, що забезпечують підготовку спеціаліста, який відповідає вимогам сучасного розвитку суспільства.

Сьогодні вищі навчальні заклади України проваджують сучасні педагогічні технології, найбільш популярними серед яких є комп'ютерне та дистанційне навчання, навчання з використанням інтерактивних методик, навчання за технологією тренінгу та ін. У вищій школі відбувається перехід від авторитарної педагогіки до гуманістичного розвитку особистості, від накопичення знань – до вміння оперувати знаннями, від "одноразової" освіти – до безперервної, від поточної організації навчання – до індивідуальної. Нова парадигма освіти обумовила оновлення фахової освіти.

На Заході розроблено багато методик, що застосовуються в інтерактивному навчанні (робота в малих групах, дискусії, турніри,

диспути, дебати, "міні-уроки", навчання як систематичне дослідження, "синектика", ділові ігри, імітаційні ігри, ситуаційні вправи, задачі, проблеми, вправи, "Ригхіе" та ін). Ці методики можна застосовувати як для викладання, засвоєння нового матеріалу, так і для перевірки знань студентів. Однією із загальновизнаних у зарубіжній педагогіці навчальних цілей є розвиток раціонального, критичного мислення. Тому у педагогічних та психологічних працях останніх років особливу увагу приділено формуванню мислення, цілеспрямованому розвитку інтелектуальних умінь, тобто навчання розумовим вмінням, процесам пізнавального пошуку.

Впровадження нових методик викладання у вищу школу потребує від викладача змінити і ставлення до своєї ролі в аудиторії, як до керівника процесом навчання. Це викликає у нього і певні упередження: страх втратити керівну роль у навчальному процесі; небажання мати клопіт із змінами у навчальних курсах; хвилювання втратити контроль за навчанням студентів, а також побоювання того, що працюючи в групах, не всі студенти активні; неможливість постійно підтримувати на занятті "залізну" дисципліну і тишу. Вважаємо, що кожен викладач має право обирати такі форми роботи, які відповідають меті навчальної дисципліни. Безумовно, викладання навчальних дисциплін у вищій школі потребує змін. Цей процес довготривалий. Він залежатиме передусім від компетентності викладачів, їхньої професійної та педагогічної майстерності, активності студентів, їхнього бажання постійно самовдосконаливатися з фахових предметів.

Реалізація конкретних навчальних цілей залежить від стосунків між викладачами і студентами, які формуються на заняттях в університеті. Викладачам необхідно не лише створювати ці відносини на своїх практичних заняттях та лекціях, але й навчити сучасних студентів, майбутніх фахівців, викладачів, умінно налагоджувати взаємовідносини між своїми колегами, майбутніми учнями. Безумовно, мало лише декларувати демократичний стиль спілкування у навчальному процесі, потрібно впроваджувати на заняттях з курсу «Методика викладання спеціальних дисциплін» методи і прийоми, які б допомагали студенту - магістру навчатися спілкуванню з аудиторією. На погляд автора формуванню комунікативних умінь, створенню доброзичливої атмосфери у спілкуванні на практично-семінарському занятті допомагає методика психогімнастичного тренінгу. На заняттях з тренінгу студенти виконують вправи, які допомагають у формуванні та розвитку умінь, навичок і настанов ефективного спілкування.